

Qorti tal-Appell Kriminali

Onor. Imħallef Dr. Edwina Grima LL.D.

Appell Nru: 78/2023

Il-Pulizija

Vs

Jael Vella

Illum, 27 ta' Novembru 2024

Il-Qorti,

Rat l-imputazzjoni dedotta kontra l-appellat, Jael Vella, detentur tal-karta tal-identita' Maltija bin-numru 133901(L), akkużat quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali talli fil-31 ta' Mejju 2022 għall-ħabta ta' 20:16hrs għewwa Triq il-Kunvent, Zabbar, saq vettura bin-numru ta' registrazzjoni BCR 043, uza, għeghel jew halla lil persuna oħra tuza vettura bil-mutur fit-toroq, għal użu tal-vettura minnu jew min dik il-persuna l-oħra mingħajr polza ta' assigurazzjoni dwar ir-riskji ta' terzi persuni.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali tas-17 ta' Jannar 2023, fejn il-Qorti għaddiet sabiex tillibera lill-imputat.

Rat ir-rikors tal-Avukat Ġenerali, ipprezentat fit-2 ta' Marzu 2023, fejn talab lil din l-Qorti sabiex thassar u tirrevoka s-sentenza appellata u ssib lil Jael Vella hati tal-imputazzjoni miġjuba fil-konfront tiegħu u tinfliggi piena adegwata u skont il-liġi.

Rat li nhar it-12 ta' Jannar 2024, *"Dr Noel Bianco għall-appellat qed jissolleva l-eċċezzjoni tal-preskrizzjoni tal-azzjoni bid-dekors ta' sitt xhur u dan għaliex mill-atti jidher illi filwaqt li r-reat kien kommess fil-31 ta' Mejju 2022, l-ewwel smiegh quddiem il-Qorti tal-Maġistrati seħh fis-17 ta' Jannar 2023 u mill-atti ma giet esebita l-ebda riferza li tindika meta l-appellat kien notifikat"*.

Rat is-sentenza preliminari mogħtija nhar l-24 ta' Mejju 2024 fejn dina l-Qorti ħadhet l-eċċezzjoni tal-preskrizzjoni sollevata mill-appellat u ordnat il-prosegwiment tas-smiegh tal-appell ta' l-Avukat Ġenerali.

Rat l-atti u d-dokumenti kollha.

Rat il-fedina penali aġġornata tal-appellat esebita mill-Prosekuzzjoni fuq ordni tal-Qorti.

Semghet ix-xhieda ta' Sandro Vella u Stephania Testa Calafato.

Semghet trattazzjoni.

Ikkunsidrat:

Illi, fl-aggravju uniku minnu vventilat, l-Avukat Ġenerali jilmenta illi mill-provi prodotti quddiem l-Ewwel Qorti, l-imputazzjoni addebitata lill-appellat giet ampjament ippruvata u għalhekk kellha tinstab il-ħtija. Jishaq għalhekk illi l-Ewwel Qorti għamlet interpretazzjoni żbaljata ta' dak dispost fl-artikolu 3 tal-Kapitolu 104 tal-Liġijiet ta' Malta. Jikkontendi illi għal darbha il-polza ta' l-assigurazzjoni kienet tkopri biss lis-sid tal-vettura, kwindi is-sewqan tal-istess vettura mill-appellat ma kienx kopert b'dik il-polza.

Illi, fil-fatt minn eżami tal-atti proċesswali jirriżulta li nhar it-Tlieta 31 ta' Mejju 2022 bejn 20:15hrs u 20:45hrs, kien hemm *roadblock* fi Triq il-Kunvent, Zabbar. Skond l-*affidavit* redatt minn PS 133 J.C. Mangion –

"Matul dan ir-roadcheck twaqqfu diversi vetturi fosthom waħda għall-ħabta ta' 20:16hrs ta' l-għamla Mercedes bin-numru ta' registrazzjoni BCR043 misjuqa minn ċertu Vella Jael ... Jiena tlabt lil Jael il-liċenzja u l-polza ta' l-

assigurazzjoni tal-vettura fejn irrizultali li l-licenzja tas-sewqan tiegħu kienet waħda valida pero' l-polza ta' l-assigurazzjoni kienet tkopri biss sid il-vettura BCR043, cioè' Vella Fiona.

Jien infurmajt lil Jael li ma jistax isuq il-vettura għaliex ma kienx kopert b'polza ta' assicurazzjoni. Jiena staqsejt lil Jael jekk sidt il-vettura kinitx taf li hu qed isuq il-vettura fejn Jael irrispondini fl-affermattiv. Jien infurmajt lil Jael sabiex jagħmel l-arrangamenti biex il-vettura titneħħa jew tinstaq minn fuq il-post.

Eventwalment Fiona waslet fuq il-post fejn jien infurmajtha bil-problema tal-assigurazzjoni. Fiona għet mistoqsija minni jekk kinitx taf li Jael kien ha l-vettura fejn din qalet li kienet taf għaliex Jael kellu jgħaddi għat-tfajla tiegħu pero' skond hi lil ta' l-insurance kienet qaltlu sabiex il-polza jagħmilha li tkopri lil kulhadd u mhux lilha biss."

Illi, l-polza ta' assicurazzjoni ipprezentata in atti, mahruġa mis-soċjeta assiguratrici *Citadel Insurance* tkopri il-vettura tal-għamla *Mercedes Benz* bin-numru ta' registrazzjoni BCR-043, liema polza inharget f'isem Fiona Vella. Jirrizulta ukoll li bħala "*Authorised Driver*", dina l-istess polza ta' assicurazzjoni tindika unikament lill-imsemmija Fiona Vella.

Ikkunsidrat:

Illi, l-Artikolu 3 tal-Kapitolu 104 tal-Liġijiet ta' Malta, jaqra:-

Bla ħsara tad-disposizzjonijiet ta' din l-Ordinanza, hadd ma jista' juza jew iġieghel jew iħalli lil persuna oħra tuza vettura bil-mutur fit-toroq kemm-il darba, għall-użu tal-vettura minnu jew minn dik il-persuna l-oħra, skont il-każ, ma tkunx isseħħ polza ta' assicurazzjoni dwar ir-riskji ta' terzi persuni, skont id-disposizzjonijiet ta' din l-Ordinanza.

Illi, pero' il-legislatur ma waqafx hemmhekk u dan meta fis-sub-artikoli (1A) u (1B) hemm hekk dispost:-

(1A) Ikun prezunt li ma kienx hemm polza tal-assigurazzjoni fis-seħħ skont is-subartikolu (1), kemm-il darba min jiġi akkużat b'reat taht is-subartikolu (1) ma jgibx prova kuntrarja billi juri ċertifikat tal-assigurazzjoni mahruġ taht l-artikolu 4(4). (enfazi ta' dina l-Qorti)

(1B) Tista' tingħata eċċezzjoni valida, fil-prosekuzzjoni ta' reat taht is-subartikolu (1), mill-akkużat jekk iġib prova li r-reat ikun sar mingħajr ma huwa kien jaf bih u li jkun eżerċita kull diligenza dovuta biex ma jhallix li r-reat isir.

Illi, ukoll l-artikolu 4(4) ta' l-istess Att jipprovdi illi:

“Polza ta’ assigurazzjoni ma ghandha ebda effett għall-finijiet ta’ din l-Ordinanza kemm-il darba u sakemm ma jiġix mahruġ mill-assiguratur awtorizzat favur il-persuna li hadet il-polza, ċertifikat (hawnhekk iżjed ‘il quddiem imsemmi “ċertifikat ta’ assigurazzjoni”) fil-forma stabbilita; u meta l-polza ta’ assigurazzjoni tkun ċertifikat internazzjonali ta’ assigurazzjoni, dak iċ-ċertifikat internazzjonali għandu, għall-finijiet kollha ta’ din l-Ordinanza hliet meta r-rabta tal-kliem ma teħtieġx xort’ oħra, ikun iċ-ċertifikat ta’ assigurazzjoni meħtieġ li jinħareġ taħt dan is-subartikolu.”

Illi, huwa evidenti minn qari ta’ din id-disposizzjoni tal-liġi illi għandha tirriżulta ir-reita’ kull meta ma jkunx hemm mahruġ favur il-persuna imputata bir-reat taħt l-Artikolu 3 ċertifikat ta’ l-assigurazzjoni. Il-leġislatur, imbagħad, iqieghed fuq l-ispalla tal-persuna akkuzata l-htieġa li huwa jeżoneru ruħu mir-responsabbiltà kriminali meta allura għandu jgħib prova illi l-vettura hija koperta b’polza ta’ l-assigurazzjoni dwar ir-riskji ta’ terzi persuni u dan billi juri li hemm fuq saqajh ċertifikat ta’ l-assigurazzjoni mahruġ fit-termini ta’ l-artikolu 4(4) ta’ l-Ordinanza **favur tiegħu**. Illi din il-Qorti tishaq illi mhux biżżejjed li jkun hemm ċertifikat ta’ assigurazzjoni mahruġ fuq kwalunkwe persuna, għaliex l-artikolu 4(4), li jagħmel referenza għalih l-artikolu 3(1A), jinneċċesita illi dan ikun mahruġ favur dik il-persuna li tkun qed issuq il-vettura, u l-kwistjoni dwar jekk l-obbligazzjonijiet naxxenti minn din il-polza tal-assigurazzjoni għandhomx ikunu onorati xorta waħda mis-soċjeta assiguratrici, għalkemm il-vettura ma tkunx misjuqa minn sewwieq awtorizzat skont il-polza tal-assigurazzjoni, hija *res inter alios acta*, li hija kwistjoni purament ta’ natura ċivili li ma għandha ikollha ebda piż fil-kamp penali.

Illi mbagħad d-Direttiva 2009/103/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta’ Settembru 2009 dwar l-assigurazzjoni kontra responsabbiltà ċivili fir-rigward tal-użu ta’ vetturi bil-mutur u l-infurzar tal-obbligu ta’ assigurazzjoni kontra din ir-responsabbiltà, fil-preambolu 3 tiegħu jindika l-għan wara dawn ir-regolamenti komunitarji, meta jingħad hekk:

Kull Stat Membru għandu jiehni l-miżuri kollha xierqa biex jassigura li r-responsabbiltà ċivili fir-rigward tal-użu ta’ vetturi normalment ibbażati fit-territorju tiegħu hi koperta b’assigurazzjoni. Il-limitu tar-responsabbiltà koperta u t-termini u l-kondizzjonijiet ta’ din il-kopertura għandhom jiġu determinati fuq il-bażi ta’ dawk il-miżuri.

Illi l-mizuri ewropej ifittxu sabiex jassiguraw illi l-użu tal-vetturi jkun kopert b'polza ta' l-assigurazzjoni u mhux il-vettura innifisha. L-artikolu 3 ghalkemm intestat dwar l-“assigurazzjoni obbligatorja għall-vettura”, madanakollu jiddisponi illi:

Kull Stat Membru għandu, soġġett għall-Artikolu 5, jiehu l-mizuri kollha xierqa biex jassigura li r-responsabbiltà ċivili fir-rigward tal-użu ta' vetturi normalment ibbażati fit-territorju tiegħu tkun koperta minn assicurazzjoni.

Illi l-artikolu 13, jipprojbixxi deroga mill-applikabbilita' ta' l-artikolu 3 hawn fuq iċċitat fil-kazijiet fejn per eżempju is-sewwieq ma jkollux liċenzja tas-sewqan, billi din tirreferi esklussivament għall-obbligi ċivili tas-soċjetajiet ta' l-assigurazzjoni li meta jkun hemm polza fuq saqajha it-terz danneġġjat għandu jkun dejjem indennizzat għal kwalunkwe ħsara minnu sofferta. Ma jirreferiex għar-responsabbilita' penali ta' min jintenta isuq vettura meta ma jkollux liċenzja tas-sewqan jew polza tal-assigurazzjoni li tkopri is-sewqan tiegħu. Li kieku kien hekk allura il-qrati ta' ġurisdizzjoni penali jkun qed jagħtu *carte blanche* lil kull min jidhirlu illi għalkemm ma għandux liċenzja tas-sewqan u/jew polza ta' l-assigurazzjoni mahruga f'ismu jew inkella li tindikah bħala *authorised driver*, jista' xortawahda isuq vettura li jkollha polza ta' l-assigurazzjoni fuq saqajha, iżda li ma tkunx tkoprieh. Tant hu hekk illi d-direttiva thalli f'idejn l-Istati Membri jilleġislaw daww il-liġijiet li jidhrilhom meħtieġa sabiex ikun żgurat l-applikazzjoni tagħha:

L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu pjeni għal ksur tad-dispożizzjonijiet nazzjonali li huma jadottaw fl-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva u jieħdu l-passi meħtieġa biex jassiguraw l-applikazzjoni tagħhom. Il-pjeni għandhom ikunu effettivi, proporzjonati u disważivi.

Illi, hekk kif gie ritenut minn dina l-Qorti diversament preseduta fil-kawża fl-ismijiet “Il-Pulizija vs Gilbert Gatt” deċiża nhar il-11 ta' Mejju 2023 –

F'kull kaz, anki kieku l-karozza tkun koperta b'assikurazzjoni, dan ma jfissirx li kull driver li jirkeb fiha, jkunx licenzjat jew le, jkun ukoll kopert b'polza kontra r-riskji tat-terzi persuni ghax jistgħu ikun hemm restrizzjonijiet dwar min ikun kopert b' polza partikolari.

Illi, konsekwentement tenut kont tad-diċitura tal-liġi applikabbli għal din l-imputazzjoni in dizamina, galadarba gie ppruvat mingħajr l-ebda dubbju, li l-polza ta' assigurazzjoni in dizamina ma kinitx tkopri lill-appellat, allura tirriżulta ir-reita'. Hekk kif intqal aktar 'il fuq, l-Artikolu 3 tal-Kapitolu 104 tal-Liġijiet ta' Malta jipprospetta l-htija tal-persuna li ssuq vettura meta il-polza ta' l-assigurazzjoni ma tkopriex tali sewqan minn dik il-persuna. Din il-prova ma ssirx mill-Prosekuzzjoni, iżda trid issir mill-persuna mputata, prova li neċessarjament hija f'idejh bħala dik il-persuna li hija mixlija bl-att vjolattiv. Dan għaliex hekk kif ikun hemm ix-xilja taht il-Kapitolu 104, hemm il-presunzjoni illi ma kienx hemm polza ta' l-assikurazzjoni, liema presunzjoni trid tingheleb mill-persuna mixlija bir-reat. Illi din il-prova ssir bil-produzzjoni ta' ċertifikat ta' l-assigurazzjoni li għandu jkun jikkonforma mar-rekwiżiti stabbilit fl-artikolu 4(4) ta' l-Att, u fuq kollox illi dan iċ-ċertifikat huwa tali li jkopri kwalunkwe ħsara li talvolta tista' tkun minnu kkaġjonata waqt li hu kien qiegħed isuq il-vettura.

Illi, t-test bl-Ingliż ta' din id-disposizzjoni tal-liġi, fil-fehma tal-Qorti huwa iktar ċar u inekwivoku meta hemm hekk dispost:

Subject to the provisions of this Ordinance, it shall not be lawful for any person to use or to cause or permit any other person to use a motor vehicle on a road unless there is in force in relation to the user of the vehicle by that person or that other person, as the case may be, such a policy of insurance in respect of third-party risks as complies with the requirements of this Ordinance.
(enfazi tal-Qorti)

Illi, id-diċitura adoperata għalhekk tinneċċessita prova dwar l-eżistenza ta' polza ta' l-assigurazzjoni li tikkonforma ruħha mar-rekwiżiti stabbiliti fl-Ordinanza u li tkopri lis-sewwieq li jkun kiser il-liġi u li hi mahruġa favur tiegħu, u dan skont id-disposizzjonijiet tal-artikolu 4(4) ta' l-Att.

F'dawn iċ-ċirkostanzi probatorji l-Qorti ma tarax illi l-appellat jista' jaħrab mir-responsabbiltà penali għal din l-infrazzjoni tal-liġi meta huwa evidenti illi l-polza ta' l-assigurazzjoni tindika bħala 'authorised driver' lil "Insured Only Driving". Għalhekk, fid-dawl ta' dawn il-konsiderazzjonijiet il-Qorti tqies li l-aggravju mressaq mill-Avukat Ġenerali jistħoqqlu akkoljiment u li l-Ewwel Qorti kienet legalment zbaljata

meta għaddiet sabiex tillibera lill-appellat mill-unika mputazzjoni dedotta fil-konfront tiegħu.

Għal dawn il-motivi l-Qorti taqta' u tiddeciedi billi tilqa' l-appell tal-Avukat Ġenerali, tghaddi għalhekk biex tirrevoka s-sentenza appellata u wara li rat l-Artikolu 3 tal-Kapitolu 104 tal-Liġijiet ta' Malta, issib lill-appellat Jael Vella hati tal-unika mputazzjoni dedotta kontrih u tikkundannah iħallas multa ta' €2329.37 kif ukoll tiskwalifikah milli jkollu jew li jikseb liċenzja tas-sewqan għal zmien ta' tnax-il xahar mid-data ta' din is-sentenza, b'dan illi l-iskwalifika tal-liċenzja mposta fuqu tidhol fis-sehħ fid-disgħa ta' għada filgħodu.

Edwina Grima

Imhallef